

Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

Nadřízenému orgánu
prostřednictvím
povinného subjektu

Stěžovatel:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Adresa:

I.

Vážená paní, vážený pane,

tímto v souladu s § 16a odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) podávám v zachovalé lhůtě stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace.

Žádostí, kterou jsem doručil na adresu podatelny (úřední adresu povinného subjektu), jsem žádal povinný subjekt o sdělení následujících informací:

*„žádám o poskytnutí přehledu **mimořádných odměn** (pokud mimořádné odměny povinný subjekt nevyplácí, tak zaměnit za "odměny a cílové odměny"), které za rok 2021 obdrželo vedení a zaměstnanci povinného subjektu v jednotlivých měsících příslušného roku.*

Přehled žádám v tabulkové formě, kde budou údaje seřazené podle měsíců roku 2021: anonymizované označení jednotlivých členů vedení a jednotlivý seznam anonymizovaných zaměstnanců, výše mimořádné odměny v Kč v konkrétním měsíci a ke konkrétnímu zaměstnanci. Dále konečný součet mimořádné odměny u konkrétního anonymizovaného zaměstnance, aby bylo možno informace dále zpracovat.

Informace žádám pro účely vypracování kvalifikační práce, jejíž obsah bude zveřejněn.

Závěrem apeluji na dodržení lhůty 15 dní podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím.“

Povinný subjekt v odpovědi reagoval vyměřením nákladů za poskytnutí informace.

II.

Nejprve se je potřeba zabývat tím, zda povinný subjekt splnil povinnost stanovenou § 5 odst. 1 písm. f) zákona o svobodném přístupu k informacím, dle kterého musí každý povinný subjekt zveřejnit sazebník úhrad za poskytování informací (dále též jen „sazebník“) pro informování veřejnosti ve svém sídle a svých úřadovnách na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jeho kopie. Dále dodávám, že existence a zveřejnění sazebníku (podle § 5 odst. 1 písm. f) a odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím), je základním předpokladem pro to,

aby povinný subjekt mohl po žadateli o informace požadovat zaplacení úhrady za poskytnutí informací.

Podrobnosti týkající se stanovení výše úhrady nákladů vyplývají z nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „nařízení vlády č. 173/2006 Sb.“). Podle ustanovení § 7 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. povinný subjekt stanoví v sazebníku hodinové sazby odvozené z nákladů na platy, případně mzdy a z ostatních osobních nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací. V souladu s ustanovením § 3 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. vydá povinný subjekt sazebník na dobu účetního období; dojde-li však v průběhu účetního období k podstatné změně podmínek, za nichž byly určeny náklady, podle kterých byly stanoveny sazby, vydá povinný subjekt nový sazebník.

Jak je patrné po prohledání oficiálních webových stránek povinného subjektu, sazebník za mimořádně rozsáhlé vyhledávání **nebyl uveřejněn, tedy právo žádat náhradu nevzniklo.**

Úhrada nákladů

- Pokud škola poskytuje žadateli informaci, může po něm požadovat úhradu nákladů. Tedy platbu, jejíž výše však nesmí přesáhnout skutečné náklady vzniklé při vyřizování žádosti (tedy náklady na pořízení kopií, na odeslání odpovědi nebo náklady za dobu práce na vyřizování této žádosti).
- Pokud škola požaduje úhradu těchto nákladů, písemně tuto skutečnost oznámí žadateli, a to před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, jakým způsobem požadovanou platbu vyčíslila. Pokud požadavek na úhradu nákladů žadateli nesdělí, ztrácí na tuto úhradu nárok.
- Poskytnutí informace je následně podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel úhradu nezaplatí do 60 dnů od jejího oznámení, škola žádost o informaci odloží, o čemž žadatele vyrozumí.
- Ke stanovení výše úhrady škola vydá Sazebník úhrad za poskytování informací, který je součástí povinné zveřejňovaných informací (viz níže v části Publikační povinnosti). Zásady stanovení těchto úhrad jsou upraveny v nařízení vlády č. 173/2006 Sb.

Publikační povinnosti

- Občan musí mít možnost se s informacemi seznámit bez součinnosti se zaměstnancem, nemohou být tedy přístupné až na vyžádání.
- Informace musí být umístěny ve veřejně přístupném prostoru tak, aby se s nimi občan mohl kdykoli seznámit (není však nutné zajistit jejich nepřetržitou dostupnost). Nejčastěji tedy na informační desce, např. ve vestibulu nebo ve zvláštním šanonu, který bude v prostorách vstupu školy.
- Je nutné dbát na aktuálnost obsahu, který se musí shodovat se skutečným stavem věci.

- Web Sportovní gymnázium Plzeň ke dni 23. 9. 2022

III.

Dle § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím platí obecné pravidlo, které stanoví, že povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může dle uvedeného ustanovení žádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

Ustanovení, na jehož základě se požaduje úhrada nákladů, je § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Tento paragraf stanoví, že pokud povinný subjekt požaduje úhradu nákladů, pak tuto skutečnost písemně oznámí spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. **Z oznámení musí být zřejmé na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.** A současně musí být v oznámení uvedeno i **řádné poučení** o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím. **Důsledkem nedodržení této povinnosti je dle § 17 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím ztráta nároku na úhradu nákladů.**

IV.

Povinný subjekt neuvádí, na základě, jakého důvodu došel k požadovanému počtu hodin a proč se dle jeho názoru jedná o kvalifikovaný odhad. Povinný subjekt se pouze omezil na konstatování: „žádost o úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací uplatňujeme u jednoho pracovníka, který požadované informace vyhledával XX hodin, a to v programu XX ...“.

K tomuto dodávám, že uvedené formulace o výši nákladů uvedené v oznámení o výši úhrady nevyplývá, že požadované informace byly skutečně vyhledávány po dobu uvedeného počtu hodin a ani z něj **nevyplývá, že by byl vyhledán alespoň zkušební vzorek, na základě, něhož by mohl být učiněn kvalifikovaný odhad pro komplexní vyhledání informací.** Je tedy potřeba prověřit, zda se nejedná o zásadní nesoulad mezi vlastním oznámením o výši úhrady a vyjádřením povinného subjektu, resp. postoupeným spisovým materiálem.

V neposlední řadě, jsem nemohl z oznámení zjistit, zda byla uvedená doba hodin skutečně vynaložena, resp. **zda se jedná o objektivní odhad.**

Jsem si vědom, že v určitých případech je přípustné vypočítat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace na základě vzorku, ten však musí být objektivně určen, aby bylo zřejmé, že je skutečně reprezentativní a je na jeho základě možné úhradu skutečně vypočítat. V posuzovaném případě však v oznámení nebyl vzorek ani uveden a ani specifikován.

V.

Povinný subjekt v poučení uvádí, že o stížnosti rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů, což je s ohledem na v zákoně vymezený postup nesmyl. **Jedná se o vadné poučení správním orgánem.**

VI.

Úhrada, kterou je povinný subjekt oprávněn požadovat v souvislosti s poskytováním informací nemá charakter správního poplatku, který povinný subjekt podle nejasných kritérií vypočte, nýbrž soukromoprávního plnění mezi povinným subjektem a žadatelem o informaci, které **nesmí přesáhnout skutečné náklady** poskytnutí informační služby. Povinný subjekt by měl při vyměrování požadované úhrady vycházet ze standardů kladených na transparentnost, a ne libovolným výpočtem, který se neopírá o faktický stav.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, čj. 1 As 281/2020-42 „*má být přístup k informacím svobodný (bez jakéhokoliv, včetně finančního, zatížení). Úplatnost souvisí s tím, že vyhledání informací bude pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou (kvůli konkrétním podmínkám u povinného subjektu, množství požadovaných informací nebo jejich povaze).* **Povinný subjekt proto musí odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání (§ 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) a nejde o vyhledávání běžné** (zvláště jde-li o informace potřebné k jeho každodenní činnosti).

Povinný subjekt musí alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace nutné a kolik času na vyhledávání informace bude potřeba. Ačkoliv je sazba stanovena nařízením vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, musí být z rozhodnutí povinného subjektu jasné, jak byla konkrétně určena. **Náklady vzniklé v souvislosti s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací (§ 17 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o**

svobodném přístupu k informacím) **musí být vždy reálné** (byť ne zcela přesné) **a nesmí odrazovat žadatele od toho, aby informace vůbec vyžadovali.**

VII.

Povinný subjekt dále chybí v účtování stanovené sazby za každou započatou hodinu, neboť stanovit sazbu „za každou započatou hodinu“ odporuje principu úhrady skutečně vzniklých nákladů.

VIII.

Pokud povinný subjekt požaduje v souvislosti s poskytnutím informací úhradu, musí tuto skutečnost oznámit žadateli písemně a s obsahovými náležitostmi stanovenými v § 17 odst. 3 InfZ, tedy **sdělení výše úhrady, na základě, jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, a poučení o možnosti obrany žadatele.** Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle § 17 odst. 3 InfZ, ztrácí podle § 17 odst. 4 InfZ nárok na úhradu nákladů.

Povinný subjekt uvedl vadné poučení a neuvedl na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena. **Z těchto důvodů nemá povinný subjekt nárok na úhradu nákladů.**

IX.

Dále bych uvedl, že v rámci vypracovávání své diplomové práce jsem se stejnou žádostí obeslal všechny gymnázia v Pardubickém kraji, Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina, z nichž až na dvě výjimky odpověděly všechny povinné subjekty bez nárokování úhrady nákladů a bez zmínky o nadměrném přetěžování (požadované informace jsou pro povinné subjekty lehce vyhledatelné a lehce zpracovatelné). **Lze tedy soudit, že povinné subjekty v Plzeňském kraji mají spíše chybný vzorový formulář odpovědi a nesprávně „naučený“ postup při vyřizování odpovědi.**

Připravil jsem tabulku obeslaných subjektů v Plzeňském kraji, která poskytuje stručný přehled rozdílné výše požadovaných „poplateků“ za poskytnutí informace. A také, pro posouzení oprávněnosti požadavku zajímavější, přehled „nutné“ vynaložených hodin na vyhledání informace. Z mého pohledu významná rozdílnost v uvedených hodinách a částkách vytváří v souhrnu důvodnou pochybnost nad jejich oprávněností.

		POPLATEK V CZK:	VYMĚŘENÝCH HODIN:	ZVEŘEJNĚN CENÍK:	SAZEBNÍK:
1.	Gymnázium, Blovice, Družstevní 650	450,-	3	ANO	https://www.gblovice.cz/dokumenty/dokumenty_skoly/zakon_106_1999.pdf
2.	Gymnázium J.Š. Baara, Domažlice, Pivovarská 323	1500,-	5	ANO	https://qjsb.cz/wp-content/uploads/2021/11/smernice-pro-poskyt-info-2018.pdf
3.	Gymnázium Jaroslava Vrchlického, Klatovy, Národních mučedníků 347	1800,-	6	ANO	https://www.klatovynet.cz/gymkt/user/2020/05/Vnitri_smernice_pro_h

					razení porizeni opisu.p df
4.	Gymnázium Ludka Pika, Plzeň, Opavská 21	500,-	5	ANO	<a href="https://www.qop.pilsedu.cz/dokumenty/skola/pri
stup_k_informacim.pdf">https://www.qop.pilsedu .cz/dokumenty/skola/pri stup_k_informacim.pdf
5.	Masarykovo gymnázium, Plzeň, Petáková 2	1050,-	3,5	ANO	<a href="https://www.mgplzen.cz/informace-o-skole/infor
mace-a-stiznosti">https://www.mgplzen.cz/ informace-o-skole/infor mace-a-stiznosti
6.	Sportovní gymnázium Plzeň	1600,-	4	NE	<a href="https://www.sgpilsen.cz/povinne-informace-ke-z
verejneni">https://www.sgpilsen.cz/ povinne-informace-ke-z verejneni
7.	Gymnázium a Střední odborná škola, Rokycany, Mládežníků 1115	částečné odmítnutí, 900,-	3	ANO	<a href="https://www.gasos-ro.cz/
images/skola/urednide
ska/sazebnik-informace
.pdf">https://www.gasos-ro.cz /images/skola/urednide ska/sazebnik-informace .pdf
8.	Gymnázium, Sušice, Fr. Procházky 324	1500,-	5	NE	<a href="https://www.gymsusice.cz/storage/app/media/D
okumenty/informace_o
povinn%C3%A9m_su
bjektu2019.pdf">https://www.gymsusice. cz/storage/app/media/D okumenty/informace_o povinn%C3%A9m_su bjektu2019.pdf
9.	Gymnázium, Tachov, Pionýrská 1370	Poskytnuto bez poplatku			
	Součet:	9300,-			

X.

Požaduji posouzení této stížnosti v souladu s § 16a InfZ a vyřízení výše popsané žádosti o informace. V případě, že povinný subjekt informace sám neposkytne, a to bez požadované náhrady nákladů, žádám, aby **povinný subjekt předložil stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu**, tedy postupoval v souladu s § 16a odst. 4 a následujících ustanovení InfZ.

Také uvádím, že ve stejný den jsem zaslal modifikace této stížnosti všem v tabulce uvedeným povinným subjektům, vyjma Gymnázia, Tachov, Pionýrská 1370.

S pozdravem,

